

ช่อย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Streblus asper* Lour.

ชื่อวงศ์ MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง กักไม้ฝอย (ภาคเหนือ), ส้มพอ ทองชะแห่น (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี)

ลักษณะไม้ต้น ขนาดกลาง สูง 5-10 ม. เปลือกลำต้นสีเทา โคนลำต้นตรง ส่วนบนค่อนข้างคดงอเป็นปุ่มปม และเป็นร่องเล็กน้อย เนื้อไม้เหนียว กิ่งอ่อนมีขนสาก เรือนยอดเป็นพุ่ม รูปไข่ทึบ

ใบ ใบเรียงสลับ ใบเดี่ยว มีขนาดเล็กสีเขียว ใบรูปวงรีแกมรูปไข่ กลับหรือรูปคล้ายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน โคนใบมนหรือแหลม

ปลายใบแหลม ขอบใบจักฟันเลื่อยไม่เป็นระเบียบ ใบหนาหยาบคล้ายกระดาษทรายทั้งสองด้าน

ดอก ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่ต่างซอกกัน ดอกเพศเมียสีขาวหรือสีเหลืองอ่อน ดอกเดี่ยวแต่รวมกันเป็นกระจุกตามซอกใบและกิ่ง กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ คงอยู่จนดอกกลายเป็นผล ดอกเพศผู้สีเขียวอ่อน ออกเป็นช่อกลมเล็กๆ ตามกิ่งแต่ละซ่อ เกสรเพศผู้มี 4 อัน

ผล ผลกลมหรือเป็น 2 พูมีขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.5 ซม. ผิวเรียบ เมื่อยังอ่อนจะมีสีขาวหรือเทา เปลือกในมียางสีขาว เมื่อสุกผลสีเหลือง เมล็ดแข็งกลม

ประโยชน์ เปลือกต้นใช้ทำกระดาษช่อย รักษาโรคผิวหนัง โรคท้องร่วง ขับลม รำมะนาด และริดสีดวง ทวาร กิ่งทูปให้น้ำใช้สีฟัน ผลสุกเป็นอาหารของนกและสัตว์ป่า ยางใช้กำจัดแมลง ใบสดบั้งไฟ ชงน้ำดื่มเป็นยาระบายอ่อนๆ ช่อยขึ้นตามป่าเบญจพรรณแล้ง